N:o 133

Utdrag af dombaken hållen å lagtima höstetinget med Nederluleå tingslag uti tingshuset i Kyrkosta-den den 6 November 1902

S. D. Till denna dag hade arbetaren Karl Robert Karlsson i Båtskärsnäs uttaget stämning å Aktiebolaget Båtskärsnäs med påstående om utbekommande af skadestånd; men förklarade sig Rättens ordförande, på grund af skyldskap med styrelsemedlemmen och verkställande direktören i Svarandebolaget P. A. Svanberg jämlikt 13 kapitlet 1 § Rättegångsbalken, jäfvig att målet handlägga och hänvisades parterna, att hos Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt söka förordnande för ojäfvig domare. År och dag som ofvan.

På Häradsrättens vägnar:
Simon Svanberg

Vidimeras:
Johan Lundén Rob. Engström

Lösen 1. –
Stämpl. 2. –

Utdrag af domboken, hållen å lagtima vintertinget med Nederkalix tingslag uti tingshuset i Kyrkostaden den 22 April 1903.

N:o 286

S. D. Vid upprop till fortsatt behandling af det från förra lagtima tinget härstädes uppskjutna under N:o 133 i dåå hållna domboken antecknade mål emellan Karl Robert Karlsson i Båtskärsnäs, kärande, samt Aktiebolaget Båtskärsnäs, svarande, angående utbekommande af skadestånd inställde sig käranden personligen, åtföljd och i rättegången biträdd af förre handlanden C. G. Ullberg i Kyrkostaden samt svarande aktiebolaget genom ombud, e. o. notarien John Stenudd från Luleå, hvilken ingaf följande handlingar

(1:o Rättegångsfullmakt in blanco för innehafvaren att användas vid Nederkalix tingslags Häradsrätt. Ombudets laga åtgärder godkännas Nederkalix den 22 April 1903. För aktiebolaget Båtskärsnäs Gustaf A Svanberg, Edvin Stjernspets, Bevittnas af John Emil Grundin Rob. Enström."

(2:o Afskrift Protokoll hållet vid den från den 20 sistlidne Februari ajournerade extra bolagsstämma med delegarne uti aktiebolaget Båtskärsnäs å hotell Rydberg i Stockholm den 9 Mars 1903.
Närvarande: Herr Gustaf A Svanberg Herr Edvin Stjernspets,

Lösen 2.50

§1. Till ordförande valdes Herr Gustaf A Swanberg och undertecknad att föra protokollet.
§2. Sedan anmälts att den gamla styrelsen önskat afgå utsågos Herrar Gustaf A Swanberg, Gustaf Groth och Edvin Stjernspets att utgöra den nya styrelsen, och skulle Herr Swanberg blifva bolagets verkställande Direktör och Herr Stjernspets kassadirektör.
§3. Till styrelsesuppleanter återvaldes Herrar David Swanberg och Dr. C. E. Holmén att ingå i nämnd ordning. In fidem Edvin Stjernspets. Justerat Gustaf A Swanberg. Rätt afskrifvet intyga: John Emil Grundin, Rob. Enström."
(3o af Kongl Majts den 17 Februari 1894 faststäd bolagsordning för aktiebolaget Båtskärsnäs där är intaget följande:

—:—:—:—:—:—:—:—:—:—

§10. Bolagets angelägenheter förvaltas af en styrelse bestående af tre eller fem ledamöter, som sig emellan utse ordförande Styrelsens medlemmar äfvensom två eller tre suppleanter väljas bland delägarne och utses för tiden, till dess val af ny styrelse vid nästa ordinarie bolagsstämma ägt rum. Afgående ledamot eller suppleant kan återväljas.

—:—:—:—:—:—:—:—:—:—:—:—

Alla skriftliga afhandlingar, som styrelsen ingår för bolaget, skola undertecknas å bolagets vägnar och med utsättande af dess antagna benämning, vid äfventyr att eljest den eller de

styrelsens ledamöter, som afhandlingen un-
derskrifvit, skola för fullgörandet af bolagets
däripå grundade förbindelse ansvara såsom
för egen skuld, en för alla och alla för en.

=:=:=:=:=:=:=:=:=:=:

Efter föredragning af protokollet vid förra
rättegångstillfället ingaf käranden genom sitt
rättegångsbiträde:

I bestyrkt afskrift i målet ågångna stäm-
ningar tecknad å en så lydande ansökning:
1°: Till Herr Domhafvanden i Nederkalix tings-
lag.

Enär den kroppsskada jag vid arbete i Båtskärsnäs
sågverk den 7 sistlidne Februari mig ådragit, här-
rört af bristfälliga anordningar, för hvilka verkets
egare Aktiebolaget Båtskärsnäs och dess styrelse
äro ansvariga samt förty vållande till skadan,
får jag vördsamt härmed anhålla om stämning
å bolaget och dess styrelse, hvilka äro Verksegaren
P. A. Svanberg, Disponenten G. A. Svanberg, Doktor
C. Edv. Holgren och Löjtnant C. Em. Kant härstädes
samt Bankdirektören C. J. Carlsson i Haparanda
i påstående om deras förpliktande att en för
alla och alla för en utgifva skadestånd en-
ligt räkning som i rättegången skall företes.
Ränta och godtgörelse för utgifterna i och för
saken äskas. Slutligen begäres att få denna
sak utsatt till thorsdagen den 6 nästa November,

då annan stämning i samma sak skall förekomma.
Nederkalix den 16 Oktober 1902 Carl Robert Karlsson
Likheten med originalet intyga: "Eugenia Forsman
Selma Nilsson".
(2:o Stämning. På begäran af sågverksegaren C. R. Karlsson
i Båtskärsnäs kallas och stämmes härmed styrelsen
för Aktiebolaget Båtskärsnäs till 4:de rättegångsdagen
af med Nederkalix tingslag nu instundande lag-
tima höstting, thorsdagen den 6:te nästkommande
November, för att genmäla käranden påstående,
att, som han under arbete hos Aktiebolaget blifvit
utan eget förvållande, så skadad, att han däraf
fått svårt framtida men, Aktiebolaget måtte skyl-
digkännas att för hans återstående lifstid till honom
utgifva skäligt årligt underhåll. Fri och öppen
talan är af käranden förbehållen hvarjemte
ersättning för alla med denna rättegång förena-
de kostnader är af honom påyrkad. Stämnin-
gen, behörigen delgifven, hörsammas vid laga
påföljd. Nederkalix den 26 Juli 1902.
På Herr Domhafvandens vägnar. Efter uppdrag C. G. Sucenius.
(3:o Afskrift. Protokoll hållet vid Polisförhör
å Båtskärsnäs Sågverk den 22 Juli 1902. Inkom
till Yrkesinspektören i Hernösands distrikt den 29
Juli 1902. Diarie N 1163 O. F. Regist. N:o 63
S. D. Med anledning af Herr Yrkesinspektören
David Kempes den 17 dennes hit aflåtna order
inställde jag mig denna dag vid Båtskärsnäs Såg-

verk för att anställa polisförhör angående förloppet vid en derstädes den 7de nästlidne Februari timad olyckshändelse, hvarvid Sågverksarbetaren Rob. Carlsson blifvit illa skadad; och företogs nu förhöret, i närvaro af Polismannen L. J. Jakobsson som aflopp sålunda:

Sågverksarbetaren Carl Robert Carlsson, 35 år gammal, boende vid Båtskärsnäs och hans speciella syssla varit s. k. ramkarl, uppger förloppet sålunda: att remmen från fasta skifvan ej gick att öfverföra till nollskifvan, hvarföre timmerföra på föra kommo rusande öfvanpå hvarandra; att han dervid af en stock fick venstra benet inklämdt emot matarstaken i ramen och som jemväl en stock ramlat ner öfver kopplejärnet, kunde kopplingen ej heller stängas. Det dröjde minst 6 minuter innan det lyckades hans kamrater att stänga och få honom loss, och befanns då såväl vad som skenbenet afbrutna samt fotleden krossad och fotkulan bortsliten och lös i skon, ofvannämnda fel hade varit ett par tre veckors tid, ehuru det visserligen emellanåt varit provisoriskt lagadt. Härpå afhördes följande af Carlsson uppgifna vittnen som berättade.

Arbetaren Josef Rönnbäck: att han var närvarande vid olyckstillfället i fråga; att Carlsson stod vid ramen och uppdragsgossen vid uppdragsställningen,

remmen åfver från kopplejärnet, så att afkopplingen ej kunde ske, utan blef Carlsson af en stock fastklämd mot matarstången i ramen, och fick han der sitta fast minst fem minuter innan man lyckades få honom loss, emedan det hopat sig så mycket timmer på brädden, att det ej gick att i hast afkoppla ramen.
Felet hade varit i flera dagar, vittnet anser att Carlsson på intet sätt varit genom förseende eller vårdslöshet sjelf vållande till olyckan, utan att denna helt och hållet vara förorsakad af ofvannämnda fel
Arbetaren Carl Wictor Morin" ramkamrat" till Carlsson till alla delar lika med föregående vittne,
Arbetaren Hjalmar Esperin: att då han några dagar förut arbetade vid samma ram, han då genom felet i kopplingen höll på att bli inklämd på samma sätt som Carlsson men lyckades emellertid kasta sig undan. Felet vid kopplingen blef då reparerade, men var kopplingen åter sönder vid nu ifrågavarande tillfälle; att vittnet var behjelpligt med att få Carlsson loss, hvilket först lyckades efter flera minuter, samt att vittnet anser att Carlsson på intet sätt sjelf varit till olyckshändelsen vållande.
Härpå afhördes förvaltaren vid Båtskärsnäs David Svanberg, som förmälde att ingen som helst felaktighet å uppdragsställningen vid tillfället ifråga förefans utan att Carlsson genom bristande uppmärksamhet och oförsiktighet varit

helt och hållet sjelf förvållande till den skedda olyckshändelsen. Sålunda förelupit betygar. Ort och tid som ofvan. C. G. Sucnonius Kronolänsman Vidimeras Ex officio David Kempe."

4o. "Sågverksarbetaren Robert Carlsson från Båtskärsnäs i Nederkalix socken inkom å härvarande sjukstuga den 7 Februari d. å. efter att samma dag å morgonen hafva under arbete på Båtskärsnäs ångsåg skadat sin venstra fot. Vid undersökning befanns nämnda fot på fotledens inre sida vara betydligt sönderträsad, i det att öfver ett nästan flathandstort område därstädes huden, ytliga bladkärl, ledligament och andra mjukdelar voro söndersliten, ledkapseln likaledes sönderträsad, så att ledgången mellan skenbenet och språngbenet låg uppsliten och af skenbenets ledyta en ganska stor del var bortsprängd. Emedan foten sålunda var illa skadad, lyckades det dock åstadkomma läkning af densamma, så att Karlsson den 8 Maj kunde utskrifvas läkt. Vid i dag företagen besiktning befinnes såret fullständigt läkt, men foten i sin helhet är svullen och rörelseförmågan i fotleden betydligt inskränkt; han går tämligen obehindradt med krycka under venstra armen och käpp i högra handen, men kan knappt fortskaffa sig utan dessa hjälpmedel, detta på grund af det med smärta förenade, ökade tryck, hvarför fotledens yttre parti är utsatt till följd af blodförlusten

i Kalix insida. De kvarstående följderna af ofvannämnda skada äro sådana, att Karlsson sannolikt för all framtid kommer att hafva betydande men af desamma. Detta allt varder härmed på heder och samvete intygadt. Nederkalix den 23 Juli 1902 P. Pohlman leg. läk. - sjukstugeläkare"

(5o) Att arbetaren Carl Robert Carlsson i Båtskärsnäs till följd af olycksfall är oförmögen till arbete, på grund deraf obemedlad och ur stånd att lösa handlingar och protokoll öfver rättegång, det varder härigenom på begäran intygadt. Nederkalix den 21 Oktober 1902 Joh. Söderlind v. pastor.

(6o) Räkning. Nederkalix den 21 April 1903 kostnad uti instämt mål om skadestånd mot Aktiebolaget Båtskärsnäs

Stämning å styrelsen år 1892	kr	2: –
afskrifter och tillställningskostn.	"	7: –
d:o d:o för C. F. Carlsson	"	3: 85
Tillställning för G. Groth o G. A. Svanberg 1903		2: –
Wittnesstämning o tillställning år 1902		9: 20
d:o d:o till detta ting		10: 20
Resor för stämnings utlagande		30: –
Resa till Båtskärsnäs för att uppgöra karta öfver olycksplatsen		14: 50
Lösen för läkareattest		3: –
Inställelse vid höstetinget år 1902		10: –
Uppvaktning vid Rätten denna dag		10: –
Arvode till rättegångsbiträde		50: –
Porto och besvär vid flera tillfällen		20: –
	kr	171: 75

jemte vittnesersättningar C. R. Carlsson."

Efter föredragning af dessa handlingar genmälde Svarandeombudet, att förvaltaren Svanbergs vid polisförhöret den 22 Juli 1902 lämnade uppgifter varit riktiga samt att vid olyckstillfället icke så tillgått som de vid polisförhöret afhörda vittnena uppgifvit; att öfver mataraapparaten ordentligt skydd varit anbragt; att olyckan uppstått därigenom att käranderns vänstra fot fastnat emellan skyddet och några stockar, men att så- dant skett genom kärandens eget förvål- lande, enär å skyddet icke funnits något fel; att detta såväl som öfriga anordningar till arbetarnes säkerhet blifvit af vederbö- rande arbetsinspektör afsynade och godkän- da samt att lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 Juli 1901 icke trädt i kraft förrän den 1 Januari innevarande år och sålunda icke vore i detta mål tillämplig, hvadan och då svarandebolaget bjudit käranden sysselsättning samt lämnade käranden så stor aflöning att han äfven efter den lidna kroppsskadan kunde sig försörja, svarandebolaget bestrede kärandens i målet framställda ersättningsyrkanden.

Kärandens rättegångsbiträde anhöll nu om vittnesförhör med arbetarne

[illegible] Gun-
nar Esperi och Carl Bly, alla från Båt-
skärsnäs, hvarjämte Svarandebolaget å
sin sida till vittne i målet åberopade
sågställaren Nils Johan Öhman, jämväl i
Båtskärsnäs.

Då emot de åberopade vittnena jäf ej an-
fördes eller utröntes, fingo de aflägga vitt-
nesed, om hvars vådförande förbindelser
de erinrades, hvarefter de, hvar för sig hörde, berättade:
1:o Morin: att vittnet den 7 Februari 1902 jäm-
te Käranden tjänstgjort vid sågramen N:o 2 i
Båtskärsnäs ångsåg; att vittnet Bly därunder
skolat draga upp en timmerfora och, då foran
kommit upp i sågen afkoppla upphalnings-
kettingen innan de upplastade stockarna
hunnit fram till timmer som legat på
sågbädden, men att kettingen icke låtit
sig afkopplas, hvilket haft till följd att hel-
la timmerforan rusat fram mot timret som legat
på sågbädden; att vittnet varsnat faran för
Karlsson och ropat till denne att akta sig; att
Karlsson i detsamma vändt sig om och sett
åt en gosse, som skötte timmerspelet, därvid
i detsamma en stock som legat på upphal-
ningsbädden af den framrusande timmerforan
blifvit framskuffad och stannat emot rullbanan (en
med rullar försedd bana, på hvilken de försågade
stockarna, sedan de gått genom sågramen framfördes

till kantverket) att Karlssons vänstra fot därvid inklämts emellan den framrusande stången och mataroverket som låge på sidan af sågramen, att skyddet som varit anbragt öfver matare-verket och med en skruf fastsatt i golfvet varit för svagt, så att det vikit sig undan, att vittnena Josef Rambäck och Hjalmar Esgren m fl skolat försöka löstaga Käranden, men att stången, som törnat emot rullbanan legat öfver af-kopplingsverket till sågramen så att denna ej kunnat stannas, hvadan vittnet Bly sprungit ned i sågens nedre våning och med en spak eller hvad han fått tag uti, aflägsnat dragremmen, så att sågen stannat, samt att först därefter Käranden kunnat löstagas, att Kärandens vänstra sko liksom hans vänstra ben då varit sönderkrasade; att vittnet tillfrågat Käranden, som fortfarande varit vid sans huru vida han icke hört då vittnet ropat till honom att akta sig, men att Käranden förklarat, att han trott att vittnet ropat till gossen som skötte timmerspelet; att vittnet ansåge att det skydd, som vid olyckstillfället varit anbragt öfver mataroverket varit för litet och otill-räckligt, men att detsamma nu vore bättre, att vittnet icke visste i hvilket skick afkopplingsverket till sågramen befunnit sig då olyckan inträffat, men att vittnet hört sägas att den järnsprint, som fäste afkopplingsstången vid afkopplingsspaken varit, såsom

vittnet uttryckte sig "skrapig," att sedan käranden fastnat med foten mellan den förut anvittnade stocken och matarverket omkring fem minuter förflutit innan käranden kunnat lösstagas; att vittnet som arbetat tillsammans med käranden omkring ett år innan olyckan inträffat visste att käranden icke förut varit behäftad med något lyte samt vid olyckshändelsen varit fullkomligt oberörd af spritdrycker; att vid den tid olyckan inträffat dagaflöningen uppgått till mellan två och tre kronor men att aflöningen sommartiden stege till något öfver fyra kronor, samt att käranden numera vore oförmögen till arbete såsom sågkarl.

Svarandeombudet anmälde i anledning af vittnesmålet att käranden nu vore satt att sköta en elektricitetsmaskin, till hvilket arbete han vore fullt lämplig och för hvilket arbete han hade en ganska god aflöning, så att han icke behöfde lida någon nöd, samt att käranden uppgifvit, att han vore nöjd med det arbete han fått och den ersättning, som derför erbjödes, men att han af andra blifvit intalad att anhängiggöra denna rättegång.

Härefter förekallades och berättade

2:o Josef Rombäck: öfverensstämmande med vittnet Morin;

3:o Hjalmar Espein: att vittnet den 7 Februari 1902 arbetat på ångsågen i Båtskärsnäs, då käranden

skadat sin vänstra fot att vittnet icke sett då Käranden fastnat med foten emellan en stock, som rusat fram mot den så kallade rullbanan och matarverket, men hört Käranden ropa, att de skulle stanna sågen, hvilket dock icke kunnat ske genast, emedan stocken legat öfver kopplingen hvarmed sågen skalat stannas, att sedan sågen ändtligen stannats, vittnet varit behjälplig att löstaga Käranden, tilläggande vittnet, att då vittnet någon tid förut arbetat vid samma såg så den så kallade gaffeln varit lös, så att den icke verkat på remmen som dragit sågen.

4:o Carl Bly: att vittnet varit tillstädes då Käranden skadats i sågen vid Båtskärsnäs, men att vittnet icke sett honom vid själfva olyckan tillgått, att vittnet försökt stanna timmerforan, som uppdragits på upphalningsbädden, men då detta icke lyckats, utan timret alltjämt rusat framåt, vittnet sprungit ned i sågens nedre våning för att därifrån stanna upphalningsmaskinen, att då vittnet nedkommit, i sågens nedra våning vittnet funnit att stången för timmerupphalningsverket, som vore af järn, omkring en half tum tjock och två och en half tum bred, lossnat ifrån afkopplingen till uppdragningsverket, samt att vittnet genom att med en spak afkasta remmen från dragskifvan slutligen lyckats få upphalningsmaskinen att stanna; tilläggande

vittnet, att vittnet hört sägas men icke själf iakttagit att afkopplingsmekanismen förut skulle hafva varit i dåligt skick och

13o Ohman: att vittnet närvarit i sågen vid Båtskärsnäs vid det tillfälle då Käranden med sin vänstra fot fastnat emellan mataremuket och en stock, som framrusat och stannat mot rullbanan, att enligt vittnets åsikt olyckan vore att tillskrifva den omständigheten att upphalningsspelet kommit i olag och icke vid olyckstillfället behörigen verkat, att vittnet icke kunde påstå eller tro, att Käranden genom egen oförsiktighet varit vållande till olyckan, enär om spelet behörigen verkat den borde hafva förekommits; att olyckan, enligt vittnets åsikt, icke kunde tillskrifvas den omständigheten att, såsom vittnena Ekorn och Rönnholm uppgifvit, skyddet öfver matare-apparaten varit för svagt enär detta skydd icke vore afsedt för sådana tillfällen, som det nu ifrågavarande utan endast för det fall att arbetaren, under arbetet vid sågramen halkade eller komme att slinta med fötterna; att skyddet vid tillfället varit i behörig ordning och likasom öfriga inrättningar till förekommande af olyckor vid sågen varit af vederbörande arbetsinspektör afsynadt och godkändt;

Berättelserna uppreperades för och vidhöllos

af vittnena, hvilka för tingsuppvaktningen fordrade och tilldelts ersättning Marin, Rånnbäck, Espori och Bly, hvar för sig med tio kronor 32 öre, hvilka borde af Käranden utgifvas och Åhman med femton kronor, som borde gäldas af svarandebolaget.

Kärandeombudet anhåll om uppskof med målet till nästa ting för förebringande af vidare utredning och bevisning, emot hvilken anhållan Svarandeombudet förklarade sig icke hafva något att erinra, och blef alltså målets fortsatta behandling uppskjuten till nästa vid tingslaget infallande lagtima ting och dess sjette rättegångsdag, då parterna vid laga påföljd hade att vid upprop inför Häradsrätten sig infinna, Käranden försedd med den vidare bevisning och utredning han hade i målet att tillgå, hvilket vid tingets slut den 17 Augusti 1903 efter öfverläggning afsades. År och dag som ofvan

På Häradsrättens vägnar
Fr Appelberg

Vidimeras:
Solnedag Grundén Rob. Gustrom

Utdrag af dombokan, hållen å lagtima hösttinget med Nederkalix tingslag uti tingshuset i Kyrkostaden den 7 November 1903

N:o 244

Då nu åter till behandling företogs det från förra tinget till denna dag uppskjutna mål, som under N:o 286 i då förda dombokan finnes antecknadt emellan Karl Robert Karlsson i Båtskärsnäs, Kärande, samt Aktiebolaget Båtskärsnäs, Svarande, angående ersättning, inställde sig åter Käranden personligen, i rättegången biträdd af förra handlanden C G Ulberg i Kyrkostaden, samt Svarandebolaget genom sitt förut i målet begagnade ombud e. o. Notarien J. O. Stenmark i Luleå.

Käranden ingaf följande handlingar:

"På begäran från arbetaren R Karlsson får yrkesinspektören härmed å Gäsetens vägnar dels öfverlemna afskrift af här förvarade handlingar angående ett den 7 februari 1902 timadt olycksfall vid Båtskärsnäs sågverk dels meddela följande rörande olycksfallet i fråga.

Sedan anmälan inkommit till yrkesinspektören från Konungens Befallningshafvande (Bil A) under meddelande att

Lösen 2:50
stppr. 6.50

polisförhör icke ägt rum, begärde jag i öfverensstämmelse med bestämmelserna i 3 § af K. K. angående hvad till beredande af kännedom om olycksfall i arbete iakttagas bör af d 24/4 1896 polisförhör ang. förloppet af olycksfallet d 7/2 1902 (Bil. Litt. F) Dylikt polisförhör begäres af mig alltid i sådant fall, då yrkesidkaren såsom nu i anmälan skrifver, att orsaken till olyckshändelsen är att tillskrifva den skadades egen oförsiktighet och vårdslöshet.

Mig ovetande hade den 17 Juli 1902 en polisundersökning rörande olycksfallet i fråga hållits, och meddelas i Bil. G en afskrift af förhörsprotokollet.

Den 31 Juli 1902 inspekterade jag Råskärsnäs sågverk och egnade då äfven undersökning åfvannämnda olycksfall. Vid undersökning af platsen för olycksfallet R. Karlsson 7/2 1902 fick jag den uppfattningen, att olycksfallet med stor sannolikhet orsakats däraf, att från- och tillslagnings anordningen för timmerupptaget kommit i olag. Den i undersågen befintliga rangaffelstången för öfverförande från fasta till lösa remskifvan eller vice versa syntes lätt hafva kunnat släppa själfva kopplingsstången, om sprinten, som fasthåll eller skulle fast-

hålla kopplingsstången vid remgaffelstången, lossat. På grund af de klena dimensjonerna hos remgaffelstången kunde denna i så fall böjas nedåt, hvarvid förbindelsen mellan kopplingsstången och remgaffelstången vore afbruten. Sågens reglering uppifrån sågrummet af timmerföraren kunde i sådant fall ej ske. Vid undersökningen lyckades jag ej få reda på om den ofvan nämnda sprinten fallit bort före olyckshändelsen eller huruvida den någonsin varit anbringad såsom vid inspektions tillfället.

Om timmerupp dragaren, som Karl Viktor Morin m. fl. vid förhör den 17 Juli 1902, påstod, varit i olag en eller ett par veckor före olyckan inträffade, synes stor vårdslöshet från arbetsgifvarens sida föreligga och yrkesidkarens påstående, att olycksfallet berott på eller får tillskrifvas den skadades egen vårdslöshet, förefaller minst sagt egendomligt, då det ju i så fall måste bero på arbetsgifvarens försumlighet att icke tillhandahålla arbetsdugliga maskiner. I anmälan meddelas en tillskyndande orsak till olycksfallet, nämligen att linret var halt af is att stoparkettingen blifvit lagd längs

re från ändarne af stockarne. Arbetsgifva-
ren meddelar äfven att L. Karlsson vid o-
lyckstillfället var i fullt arbete med att
häka vrida timmerforan åt sidan med
sin päcka, hvilket naturligtvis var värre,
då snarkättingen var lagd längre bort.
Att arbetaren då gick baklänges skulle
sålunda varit enda skälet till arbetarens
egen oförsiktighet och vårdslöshet." Då ett
olycksfall inträffar är det ganska vanligt,
att anmärkning göres mot arbetarens för
tillfället handhafvande af sitt arbete, och
att, om han blott gjort så och så skulle
ingen olycka hafva inträffat. Då jag se-
dan med stöd af dylika meddelanden före-
slår andra arbetsgifvare, att arbetaren
skall sköta sin arbetsmaskin på sätt, som
erfarenheten från olycksfall visat vara
förenad med minsta fara, så får jag ofta
till svar, att i sådant fall skulle arbeta-
ren omöjligt hinna med sitt arbete. Huru-
vida arbetaren Karlsson i det nu föro-
varande fallet lämpligast eller bekvämast
skulle gå baklänges för att vrida stocken
kan jag icke med bestämdhet yttra mig
om. Arbetarne själfva torde bäst kunna
bedöma detta.

Vid inspektionen af Båtskärsnäs såg-

vik den 21 Juli 1902 visade det sig, att anordningarne för skydd voro ofullständiga och vid granskning af äldre meddelanden från yrkesinspektör framgick att föreskriften om skyddanordningar ej blifvit iakttagna, hvarför jag måste göra anmälan till Konungens Befallningshafvande i enlighet med bestämmelserna i 8 § af lag angående skydd mot yrkesfara. Något föreläggande rörande afslagningsanordningen för timmeruppfordringen var icke omnämndt i de äldre yrkesinspektörs meddelandena, och om afslagningsstången på betryggande sätt var fast förbunden vid rungaffelstången, som vid inspektionen den 12 Juli, så torde ingen anmärkning hafva behöfts göras. Bälskärsnäs sågverk har icke senare varit besökt af yrkesinspektör. Två gånger förut har sågverket blifvit inspekteradt: nämligen under åren 1898 och 1896 af yrkesinspektör Lundell. Hernösand den 25te Oktober 1903 Yrkesinspektionen i Hernösands Distrikt. David Kempe.

Bil. A. Afskrift. Inkom till yrkesinspektören i Hernösands distrikt den 5 Apr. 1902 Diarie N:o 625-0. I. Regist N:o 63. Till yrkesinspektören i Hernösands distrikt. Närlagda anmälan om olycksfall vid Aktiebolaget

Båtskärsnäs sågverk i Nedertorneå socken
för Konungens Befallningshafvande
härhos återlämna under tillkännagifvan-
de att Konungens Befallningshafvande
ej funnit skäligt förordna om polisunder-
sökning i anledning af olycksfallet. Lands-
kansliet i Luleå den 2 April 1902. Karl J.
Bergström / A Pipon. Vidimeras Ex officio
David Kempe.
Bil B. Afskrift. Inkom till yrkesinspektören
i Hernösands distrikt den 5 April 1902 Diarii
No 625 Regist No 63. Till Konungens Be-
fallningshafvande i Norrbottens Län.
Härmed anmäles att vid Båtskärsnäs
sågverk, där rörelse bedrifves af aktie-
bolaget Båtskärsnäs, och hvarest rörelsen
består uti försågning af Rundtimmer,
särskildt hvad här nedan förekommer
ramsågning, den 7 Februari 1902 6:30 f.m.
inträffat ett olycksfall, hvarvid arbetaren
Robert Carlsson från Björkfors, född 3 Juni
1867, nu boende vid Båtskärsnäs och vid
sågen sysselsatt med Ramsågning, blif-
vit skadad i venstra benet så att en 3
centimeter lång bit af skenbenets neder-
sta del krossats.

Vid uppdragning af en timmerföra
lät Carlsson, som var hjälpsågare, timmerföra

re dan kommit fram på vanliga platsen, ånyo koppla på och draga fram lasset i hopp att därigenom med mindre arbete få lös snarkettingen, som på denna föra emedan timret var fruset och haligt, blifvit lagd längre från ändarna af stockarna än vanligt. Carlsson gick själf hvilket var oförsiktigt och strängt förbjudet, baklänges före timmerforan och satte med sin piska undan den åt sidan, icke uppmärksammande huru långt han kommit förr än han var på sidan om ramen, då han tillsade om afkoppling. Carlsson skulle nu stiga tillbaka på sin plats framför ramen, men råkade tro ligen just under steget, sende tillbaka på den, som stod vid kopplingen sätta foten mo lan det ännu i gång varande lasset och skyddet för motalbalancen, hvilken här för säkerhets skull gjorts af järn och slängde jun en timmerforan med hela sin tyngd mot ramen och krossade benet. Orsaken till olyckan är sålunda att tillskrifva den skadades egen oförsiktighet och vårdslöshet med de maskiner han använder. Till före kommande af dylika olycksfall är vid vite förbjudet att förfara på detta sätt vid timmeruppfordringen. Båtskärsnäs den 20 Februari 1902 för Aktiebolaget Båtskärsnäs D. Svan.

berg. Vidimeras Ex officio David Kempe-
Bil. C. Afskrift af afskrift. Inkom till yr-
kesinspektören i Hernösands distrikt den
21 Juli 1902 Diarie No 1137 O. F. Regist No 63
Undertecknade hafva denna dag hållit för-
hör med uppgifna vittnena uti olyckshän-
delsen vid Aktiebolaget Båtskärsnäs ång-
såg med sågarbetaren Robert Carlsson där-
städes Lördagen den 8 Februari 1902 dervid
nedannämnda personer afgåfvo följande upp- lysning
Carl Wiktor Morin berättade under edsför-
pligtelse att en dag under början af Februari
månad under sågning hände sig att kam-
raten Robert Carlsson fick sin venstra fot
krossad sålunda att -hvadbenet och skenbenet
på tvänne ställen afbrutna och fot-
kulan lösryckt från benet och fastnade i
matarstången. Orsaken till denna händelse
var, att kopplingsstången eller kopplingen
till uppdragningen var sänder och gick icke
att få ifrån flottskifvan till nackskifvan,
och timmerfora på fora rusade mot hvart-
annat så att en timmerfora tryckte foten
emot matarstången och tryckte honom i
trasor att sådan upprusning af timmer
förorsakade svårighet att afstanna ramens
gång och derigenom blef krossningen större.
Att felet i kopplingen varit en eller par

veckor förut.
Uti förestående uppgift instämma arbetarne Josef Rämbäck, Henrik Lurich (Bom) och Hjalmar Esperi, hvilka samtidigt närvarit vid olyckstillfället. Båtskärsnäs den 17 Juli 1902 Carl Wiktor Marin, Josef Rämbäck, Henrik Lurich (Bom) Hj. Esperi.
Egenhändiga namnteckningar på en gång närvarande vittnen: C.O. Bergstrand Nämndeman Nederkalix Ytterbyn Johannes Rämbäck Stämningsman Nederkalix Ytterbyn
Enligheten med originalet intyga: C. G. Sjöbeaninus Kronolänsman Nederkalix, Fredr. Svenonius Bokhållare Nederkalix
Vidimeras Ex officio David Kempe.
Bil D. Afskrift af afskrift. Inkom till yrkesinspektören i Hernösands distrikt den 25 Juli 1902 Diarie N:o 1153 O. L. Regist. N:o 63 Sågverks arbetaren Robert Carlsson från Båtskärsnäs i Nederkalix socken inkom å härvarande sjukstuga den 7 Februari d. å efter att samma dag å morgonen hafva under arbete på Båtskärsnäs ångsåg skadat sin venstra fot. Vid undersökning befanns nämnda fot på fotledens inre sida vara betydligt sönderkrossad, i det att öfver ett nästan flathandstort område där stades huden, ytliga bladkärl, ledligament och andra

rujukdelar vara sönderslitna, ledkapseln likaledes sönderträsad, så att ledgången mellan skenbenet och språngbenet låg uppsliten och af skenbenets ledyta en ganska stor del var bortsprängd; Ehuru foten sålunda var illa skadad, lyckades det dock åstadkomma läkning af densamma, så att Karlsson den 8 Maj kunde utskrifvas läkt. Vid i dag företagen besiktning befinnes såret fullständigt läkt, men foten i sin helhet är svullen, och rörelseförmågan i fotleden betydligt inskränkt; han går tim-ligen obehindrat med krycka under venstra armen och käpp i högra handen, men kan knappt fortskaffa sig utan dessa hjälpmedel, detta på grund af det med smärta förenade skada lycks hvarför fotledens yttre parti är utsatt till följd af benförlusten å ledens insida. De kvarstående följderna af ofvannämnda skada äro sådana att Karlsson sannolikt för all framtid kommer att hafva betydande men af densamma. Detta allt varder härmed på heder och samvete intygadt. Vedevåg den 23 Juli 1902 P. Pahlman leg. läk. Sjukstugeläkare. Likheten med originalet intyga: Tekla Unnhaus, Rob Enström. Undertecknas Ex officio David Kempe.

Bil E. Afskrift. Inkom till yrkesinspek-
tören i Hernösands distrikt den 29 Juli 1902
Diarie N:o 1163 O.F. Regist N:o 63. Till Herr Yrkes-
inspektören David Kempe. Med anledning
af Herr Yrkesinspektörens order den 17 dennes
har jag angående i berörda skrifvelse
omförmälda olycksfall anställt förhör och
har äran vördsammast härmed öfverlämn-
na det därvid förda protokoll. Vederkalix
länsmanskontor den 26 Juli 1902 C. G. Sve-
nonius Vidimeras Ex Officio: David Kempe"
"Anmodad att ånyo afgifva utlåtande
öfver den skada, som sågverksarbetaren
Rob Karlsson genom olyckshändelse å Båt-
skärsnäs Såg den 7 Febr. 1902 ådrog sig i
venstra foten och hvaröfver af mig intyg
förut utfärdats den 23 Juli 1902, får jag här-
med efter denna dag härstädes ånyo före-
tagen undersökning af den skadade foten
intyga: att Karlsson fortfarande lider stort
men af den honom öfvergångna olycks-
händelsen; att han för hela sin framtid
kommer att lida men däraf i minst lika
hög grad som för närvarande, samt att hans
förvärfsförmåga enligt min uppfattning för
all framtid däraf kommer att lida inskränkning;
detta allt varder härmed på heder och sam-
vete intygadt. Vederkalix den 7 November

1903 P. Bohlman leg. läk."

"Mina skadeståndsanspråk får jag vördsamt bestämma sålunda:

Lösen af läkarentyg	3:–
Sveda och värk	700:–
Lyte	1200:–
Kronor	2200:–

Fyrtio procent af högst utgående aflöning åt sågverksarbetare kräfves för hinder och brist i min näring att utgå från den dag olyckan inträffade nemligen den 7 februari 1902, allt framgent under min lifstid; den sista i hvar månad för då tilländalupen månad. och fordras ränta efter fem procent från stämningsdagen å belopp som då saken afgöres kan vara upplupet

Olycksfallförsäkringsbolagen hafva såsom allmängiltig antagit förlust af ena foten motsvara fyrtio procents nedsättning i den skadades förvärfsförmåga.

Slutligen yrkas ersättning för en konstgjord fot eller för annan inrättning som möjliggör bortläggandet af krycka och käpp; förhållande varig att, derest sådan inrättning ej kan åstadkommas väsentligt högre gottgörelse för minskad förvärfsförmåga, enär annars, såsom förhallandena nu te sig, båda armarna äro upptagna för att

ersätta det genom mistning af foten för-
lorade stödet.
Eftersom på tal förts det arbete mig
efter tillfrisknandet anvisats vill jag icke
lemna oupplyst att på min enträgna begäran
jag ändtligen satts att skota elektrisitets-
maskin mot en aflöning som från bör-
jan utgående per månad sommartiden
cirka mellan 50-60 kronor, vintertid per
månad cirka 40 kronor samt att då jag
såsom krympling haft svårt nog att skota
en maskin jag måst frånsäga skötseln
af den andra maskinen, mot porten ve
lat uppdraga åt mig. Vedenkalix den 7
November 1903 Robert Karlsson."
Kostnadsräkning uti mål mot Aktie-
bolaget Båtskärsnäs angående skadestånd.

För anskaffande af Yrkesinspektörens utlåtande i saken	Kr 5:–
Vittnesstämningar å tillställning	" 5:–
Resor för anställande af ombud m.m.	" 25:–
Läkarintyg af dato	" 3:–
Resa till tingstället från Båtskärsnäs	" 10:50
Uppvaktning vid Rätten denna dag	" 10:–
Arvode till rättegångsbiträde	" 30:–
Summa	Kr 88:50

jemte vittneslöner. Vedenkalix den 7 Nov.
1903 Robert Karlsson."

Efter föredragning häraf och sedan svarande bolaget bestridt käromålet jämväl på den grund, att bolaget tagit hand om käranden genom att lemna honom anställning vid bolagets elektrisitetsverk, för hvilken syssla skötande käranden åtnjöte sexhundra kronors årlig lön jämte fri bostad och vedbrand, påkallade käranden nytt vittnesförhör med arbetarne Karl Viktor Mörin och Josef Rannbäck, och då jäf hvarken anfördes eller kunde utrönas, erinrades dessa att af den förut i målet aflagda eden fortfarande vore för dem bindande, hvarefter de hördes hvar för sig och samstämmande intygade, att vittnena vidhållo riktigheten af sina förut i målet afgifna, för vittnena nu högt upplästa berättelser med de ändringar deri, att vittnena vid tillfället tjenstgjort vid sågramen N:o 3; att det herrat på sel i upphalningsrennan och icke i upphalningskettingen, att den timmerfora som införts i sågen och medverkat till olyckans inträffande, icke kunnat stannas i rättan tid, enär rennan icke låtit sig afkopplas; att vittnena icke visste i hvilket skick afkopplings verket till timmer-

spelet befunnit sig vid olycks-
tillfället, men att vittnena bort
sägas, att den järnsprint, som
fästade remgaffelstången vid af-
kopplingsspaken, varit bristfällig;
tilläggande vittnet Rönnhäls särskildt, att, dessutom skyddsjärnet vid
matarverket varit fästadt i golfvet
med tvä skrufvar i stället för, såsom
nu varit, med en skruf, Kärandens
fortare kunnat löstagas och icke så
lång tid, som vid tillfället skett, be-
höft sargas af sågen; att enligt vittnets
åsigt tillskyndandet af ifrågavarande skada
vore att betrakta såsom en ren olycks-
händelse, samt att tillbud till likartade olycka några dagar förut funnits
för en annan arbetare vid sågverket,
enär afkopplingsverket då icke varit i
brukbart stånd.

Vittnesmålen, uppläsna, vidkändes
af vittnena, som jemte krof om ersättning
för tingsbesöket tillerkändes hvardera
femton kronor att af Käranden genast
gäldas.

Parterna anhöllo å ömse sidor om
nytt uppskof i målet för att blifva i
tillfälle att vidare utföra sin talan, och

famn med bifall dertill Häradsrätten genom beslut, som vid tingets slut den 2 Januari 1904 meddelades, skäligt låta målet anstå till sjette rättegångsdagen af nästa med tingslaget infallande lagtima ting då parterna ånyo hade att vid laga påföljd iakttaga behörig inställelse.

År och dag som ofvan
På Häradsrättens vägnar
Saldan Ridderstad

Rätt utdraget; betygar
På Domarembetets vägnar
Fr Appelberg

Vidimeras:
Johan Grundén Rob. Ekström

Utdrag af särskilda domboken hållen å lagtima vintertinget med Nederkalix tingslag uti tingshuset i Kyrkostaden den 18 April 1904

No 5

S. D. Sedan Kongl Maj:ts och Rikets Svea HofRätt på ansökan af undertecknad, häradshöfding, förordnat e. o. Notarien Simon Swanberg att förrätta årets lagtima vinterting med Nederkalix tingslag men Swanberg hos Kongl HofRätten anmält sig vara af jäf hindrad att såsom ordförande i HäradsRätten till behandling upptaga, utom andra, ett vid HäradsRätten anhängigt, till sjette rättegångsdagen af tinget uppskjutet mål emellan arbetaren Karl Robert Karlsson, Kärande, samt aktiebolaget Båtskärsnäs, Svarande, angående ersättning för kroppsskada, hvarom No 244 i förra tingets dombok handlar, så hade Kongl HofRätten uti skrifvelse den 11 i denna månad berättigat undertecknad att ifrågavarande mål, denna dag sjelf handlägga.

Då målet till behandling nu påropades, inställde sig parterna genom behörigen befullmäktigade ombud för käranden e. o. notarien K. E. Wallin i Boden och för svaranden sågverksegaren P. A. Swanberg

Lösen 1:50

Efter föredragning af protokollet för förra rättegångstillfället anförde Käarandens ombud att Käranden vore villig att nedlägga rättegången om Svaranden ville förbinda sig att för framtiden förse Käranden med sådant arbete som han med sin nuvarande nedsatta arbetsförmåga lämpligen kunde uträtta samt att dessutom till Käranden utgifva en årlig lifränta, uppgående till Sjuttio procent af trehundra kronor eller tvåhundra tio kronor

Då Svarandeombudet förklarade, att Svaranden icke kunde antaga detta erbjudande enär Svarandena fortfarande ansåge sig helt och hållet oskyldige till den skada Käranden lidit, anhöll Käarandeombudet, att få styrka att Svaranden genom underlåtenhet att ställa sig till efterrättelse vederbörande arbetsinspektörs föreskrifter angående anbringande af betryggande åtgärder till förekommande af olyckshändelser, varit vållande till den kroppsskada, som Käranden lidit, samt ingaf i afskrifter tre af yrkesinspektören till Svaranden aflåtna meddelanden, utaf hvilka, efter Käarandeombudets anvisning här intages följande:

1) Aktiebolaget Båtskärsnäs. Båtskärsnäs ångsåg i Nederkalix och Nederkalix.

8) Avledningen till timmeruppfordrings verket täckes helt och hållet med träram.
9) Transmissionerna i nedre våningen inhägnas fullständigt med rädken remrännor skalmar m. m. dylikt,
10) Linledningen förses undertill med skyddsnät eller staks vid ingångar eller passager så att i händelse af brådskage linan ej kan nedfalla på marken.
Gefle den 14 December 1896 Wilh. Sundell.
Vidimeras Ex officio David Kempe.
(2:o Aktiebolaget Båtskärsnäs sågverk vid Båtskärsnäs i Nederkalix adr. Langis.

———:———:———:———.———.———:———.———:———.

3) Transmissionernas inhägnande i nedre våningen torde kompletteras.
4) Skyddsjern uppsättas vid ändarna för matarbalanserna vid de ramar der lurpar ej äro uppsatta.
Gefle den 7 December 1898 Ville Sundell Vidimeras ex officio David Kempe.
(3:o Meddelande vid inspektionen hos A.B. Båtskärsnäs sågverk, Nederkalix & Langis

———:———:———.———:———:———:———.———

12) Vid kraftremskifva, där remafläggning förekommer bör remkrok uppsättas
Hernösand den 20 Augusti 1903 David Kempe. Vidimeras Ex officio David Kempe."

Margin notes: För… (beside items 8–10); För… 1 Ma… 1897 (beside items 3–4); Inom 2 mån (beside item 12)

Vidare intog kärandeombudet Yrkes-inspektionens cirkulär N:o 2 rörande skydd vid cirkelsågar och ramsågar samt vid de till sådana sågar hörande transmissioner, hvarur jämväl enligt Kärandens anvisning här intogs

=: =: =: =: =: =: =: =:

III Ramsågar

=: =: =: =: =: =: =: =

12) Matarbalans bör vara inklädd vid sidorna och för ändan med ett vinkelformadt skydd, så fastadt, att det ej behöfver borttagas, utan endast undanfällas, när balansen skall göras åtkomlig

=: =: =: =: =: =: =: =: =

14) Kedjehjul för timmeruppfordring m. m. uppskjutande genom såggolfvet bör jämte golföppningen för desamma vara täckt med lock fästad vid golfvet med starka gångjern

=: =: =: =: =: =: =: =

Ofvanstående cirkulär är upprättadt och antaget den 3 Juni 1896 af yrkesinspektörerna vid sammanträde jämlikt § 7 af nådiga instruktionen för yrkesinspektörerna."

Som upplästes, hvarefter Svarandeombudet helt och hållet bestred att några fel i anordningarna till skydd för arbetarna egt rum enär vederbörande arbetsinspektörs i sådant syfte meddelade föreskrifter

städse blifvit noggrannt iakttagna, samt påstod fortfarande att Käranden genom sin egen oförsigtighet varit vållande till den skada han lidit, enär Käranden, hvilken varit anställd såsom hjälpsågare, icke blifvit skadad vid insättning af någon stock i Sågramen, utan därigenom att Käranden lemnat sin plats och ställt sig framför det timmer, som upphaladés i sågen, med hvilket timmer Käranden icke haft något att skaffa, förr än det skulle insättas i sågramen; Tilläggande Svarandeombudet, att ehuru Svaranden nödgades bestrida käromålet Svaranden likväl gerna ville söka skaffa Käranden lämpligt arbete, så att han icke komma att lida nöd.

Käranderombudet genmälte att Käranden blifvit skadad därigenom att timmeruppdragningsspelet kommit i olag och icke kunnat stannas, då så behöfts; Att Käranden visserligen icke haft med timmeruppdragningsvirket att skaffa, men genom sitt beträdande att förekomma ännu större olycka, satt lif och lemmar på spel; Vidhållande Käranderombudet sin begäran om uppskof med målet för ofvan angifna ändamål äfvensom för att, sedan den bevisning Käranden kunde åstadkomma blifvit förebragt, afgifva sina slutpåståenden.

Svarandeombudet bestred allt vidare uppskof; men som HäradsRätten ansåg det begärda uppskofvet icke kunna Käranden förvägras; Alltså blef målets fortsatta behandling uppskjuten till nästa i tingslaget infallande laga lagtima ting och dess åttonde rättegångsdag, då Parterne vid förr stadgadt äfventyr hade att vid upprop inför HäradsRätten sig infinna; Käranden därvid beredd att andraga och styrka allt hvad han vidare aktade nödigt vid äfventyr att ytterligare uppskof för sådant ändamål icke kunna att Käranden beviljas.

Hvilket vid tingets slut den 13 Augusti 1904 efter öfverläggning afsades.

År och dag som ofvan
På HäradsRättens vägnar
Fr Appelberg

Vidimeras:
Johan Gundén Robt. Enström

N:o 4

Utdrag af särskilda dombokem, hållen å lagtima höstetinget med Nederkalix tingslag uti tingshuset i Kyrkostaden den 25 oktober 1904

S. D. Jämte det Kongl Majt:s och Rikets Svea Hofrätt på ansökan af undertecknad Häradshöfding, förordnat e. o. Notarien Simon Svanberg att förrätta årets lagtima höstting med Nederkalix tingslag, hade Kongl Hofrätten i anseende till Svanbergs hinder af jäf berättigat undertecknad att såsom ordförande i HäradsRätten denna dag handlägga, utom andra, ett från förra lagtima tinget hvarstädes uppskjutet under N:o 5 i då hållna särskilda dombok antecknadt mål emellan arbetaren Karl Robert Karlsson i Båtskärsnäs, Kärande, samt Aktiebolaget Båtskärsnäs, Svarande, angående kroppsskada; och inställde sig nu vid upprop parterna genom behörigen befullmäktigade ombud för käranden e. o. Notarien Karl Erik Wallin från Boden samt för svaranden Sågverksägaren P. A. Svanberg i Nederkalix.

Efter föredragning af protokollet för förra rättegångstillfället ingaf Kärandeombudet, ett skriftligt anförande, så lydande:

"Till Nederkalix tingslags Härads rätt Af 19

Lösen 2. –
Stpp 5. –

kapitlets 21 § Strafflagen framgår att den som uppsåtligen, genom vårdslöshet, oförsiktighet eller försummelse är vållande till att fara uppstått för begagnande af verk, byggnad eller anläggning, sedan därigenom gjort sig skyldig till ett brott, hvarför i vissa till och med ansvarstalan kan föras.
Då såsom här genom dylik uppsåtlig vårdslöshet verklig skada inträffar, synes det höjdt öfver hvarje tvifvel, att ju icke skadestånd efter skadans storlek bör utgå.
Lagstiftningen har icke blott upplagit och erkänt denna rättsgrundsats, utan äfven genom speciell lagstiftning utvecklat den därhän, att ersättning för skada till följd af rena olycksfall i arbete numera tillerkännes den skadade. Arbetsgifvaren anses sålunda, utan vidare bevisning, i hvart fall vållande till hvarje skada i arbete, så framt han ej eljes kan styrka, att skadan tillkommit genom vårdslöshet eller försummelse, som kan läggas den skadade till last.
Jag anser sålunda att hvad mig åligger i denna sak styrka är endast det att jag icke själf genom vårdslöshet eller försummelse varit vållande till min olycka.
Af vittnesberättelserna och den öfriga utredningen framgår, att mig icke kan till-

vitas någon försummelse, utan har jag fast mer satt lif och lemmar på spel för att före-komma en större olycka, hvilken otvifvelaktigt skulle hafva inträffat, om jag underlåtit att afleda timmerforan, som hade kurs mot, och hotade att krossa den i gång varande sågramen. (Se vittnesberättelserna och planritningen af sågrummet.)
Att jag icke på minsta sätt förorsakat, att maskineriet i timmeruppfordringsverket icke fungerade behörigen vid olyckstillfället är alldeles själfklart, då jag med berörda maskineri icke haft någon befattning. Att jag ej heller haft någon befattning med timmeruppfordringen är till fullo utredt enär andra personer ombesörjt timmeruppfordringen till sågramen, och jag haft anställning endast såsom hjälpsågare d.v.s. ombesörjt virkets insättande i sågramen. Jag bestrider förty på det bestämdaste att jag genom eget vållande är skuld till olycka som drabbat mig.
Hvad åter vederdelopartens vidkommer, framgår af yrkesinspektörens ambetsberättelse, intagen i protokollet den 7 november 1907, att äldre föreskrifter om skyddsanordningar icke blifvit iakttagna, hvarför yrkesinspektören nödgats iakttaga åt-

gärder att framtvinga dessa anordningar genom anmälan till Konungens Bfde i länet. – Vidare framhåller yrkesinspektören brister i maskineriet såsom att remgaffelstången hapt för klena dimensioner m. m.
Att införa dylikt sakkunnigt utlåtande våga påstå att bolaget icke varit vållande till olyckan är att försöka ett faktum som icke kan vederläggas eller bortförklaras.
Af yrkesinspektionens cirkulär N:o 2 faststäldt den 3 Juni 1896 och intaget i protokollet den 13 April 1904 framgår att matarebalancen vid ramsågar bör vara helt och hållet inklädt vid sidan och för ändan. Af vittnena Marins och Rambäcks berättelser framgår, att här endast funnits anbragt ett enkelt järn som varit för svagt och illa fäst i golfvet med en spik eller skruf i stället för med två skrufvar.
Det är alldeles påtagligt, att om matareverket varit vederbörligen inklädt i den sedvanliga jalåthufven, hade min fot icke blifvit indragen dit och sönderslitan där, utan hade för detta fall kanske all olycka kunnat undvikas.
Häraf framgår således att bolaget genom sin underlåtenhet att ställa sig gifna föreskrifter till efterrättelse varit vållande

till min olycka.

Afvenledes måste jag bestrida vittnet Ohmans åsigt om matareskyddet, ty skyddet måste ovilkorligen vara afsedt att förebygga alla olyckor. Ej heller har det anbragta skyddet blifvit af yrkesinspektör godkändt, utan stod skyddsanordningen i full strid med lemnade föreskrifter.

Af handlingarna framgår vidare, att olyckan skett den 7 februari 1902, att jag från nämnda dag till den 8 Maj samma år varit intagen å sjukstuga, samt att jag af skadan för all framtid har betydande men.

Af vittnesberättelserna framgår äfven att min förtjänst sommartiden såsom hjälpsågare varit minst 4 kronor per dag samt under vintertiden minst 2 à 3 kronor.

Om man beräknar sommartiden till 150 arbetsdagar à 4 kronor = 600 kronor, och vintertiden till 150 arbetsdagar à kronor 2:50 = 375 kronor, uppstår för mig en årsförtjänst af 975 kronor. Däraf äskas sjuttio procent i årlig lifränta, jämlikt grunderna för lagen den 5 Juli 1901 angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, eller inalles 672 kronor 50 öre att årligen utgå, allt räknadt från den 7 februari 1902.

Tillika yrkas ränta å innestående ogul-

na beloppet från den dag dom faller, tills betalning sker efter en räntefot å 5 procent, samt att lifräntan för 1905 och följande år bestämmes att kvartalsvis utgå d. 1 Januari 1 April, 1 Juli och 1 Oktober.

Tillika yrkas att inteckning måtte mig beviljas i svarandens egande fastighet till säkerhet för 1905 och följande års lifränta, åberopande jag såsom stöd för mitt påstående bestämmelserna om tvångsinteckning för skadestånd. Öfriga yrkande inskränkas sålunda

för läkarevård, sveda och värk	kronor	500:
för lyte	"	500:
för anskaffande och underhåll af konstgjord fot		500:
	Summa kr.	1500: –

För rättegången yrkas ersättning med följande belopp:

Till och med den 22 April	1903	121: 75 kr
— " — den 7 November	1903	30: 50 "
Lösen af protokollet 7/11	1903	9: —
För inställelsen den 13/4	1904	50: –
— d:o — i dag		50: –
Ombudsmannaarfvode		250: –
	Summa kr.	511: 25

Hvartill kommer utdömda vittneslöner.
Vedirsalir den 24 Oktober 1904 Karl Robert Karlsson genom K. E. Wallin enligt fullmakt
Som upplästes; hvarefter Kärandeombudet

anförde, att den olycks händelse, hvarigenom Käranden tillskyndats den kroppskada för hvilken ersättning yrkades, förorsakats af två omständigheter, den ena, att timmerspelet vid tillfället varit i olag, och den andra, att skyddet framför matarehalansen varit för svagt och icke utfört enligt vederbörande yrkesinspektörs föreskrifter.
Svarandeombudet som åberopade angående skyddet för matarehalansen vittnet ömam afgifna vittnesberättelse ansåg att olyckan förorsakats genom Kärandens egen tanklöshet och oförsiktighet samt påstod fortfarande att alla anordningar, som af yrkesinspektören föreskrifvits blifvit vidtagna.
Kärandeombudet anhöll om nytt vittnesförhör med förut hörda Josef Rönnbäck och Karl Wilston Marin, båda från Båtskärsnäs hvilka nu vara vid rätten tillstädes och vid upprop företrädde.
Då Rönnbäck och Marin fortfarande befunnos ojäfviga, förklarade Häradsrätten att de finge höras på den förut aflagda eden, om hvars medförande förpliktelser de erinrades; hvarefter de, hvar för sig hörde berättade:
1:o Rönnbäck: att vittnets förut afgifna vittnesberättelse, som för vittnet nu upplästes, vore rätt uppfattad, och tillade nu vittnet,

att vittnet icke visste huruvida vid sjelfva olyckstillfället remmen, som dragit timmerspelet gått att flytta från den fasta remskifvan till den lösa, men att vittnet hört sägas, att någon tid förut kopplingsverket varit felaktigt; att skyddet för matarbalansen utgjordes af ett järnkrälst i trubbig vinkel och omkring tre tum bredt, samt att, om matarbalansen varit fullständigt inklädd, olyckan i alla händelser blifvit mindre; och
2:o Merin att vittnets förut afgifna för vittnet nu upplästa berättelse vore rätt uppfattad, och tillade vittnet nu, att olyckan uppkommit därigenom, att den rem, som drage timmerspelet, icke kunnat afkoppla[s] från den fasta remskifvan till den lösa emedan saxen eller gaffeljärnet, i hvilket remmen låge varit felaktig[t], att skyddet för matarbalansen utgjordes af ett järn krälst i trubbig vinkel omkring tre tum bredt samt att om matarbalansen varit fullständigt inklädd, olyckan måste hafva blifvit mind[re].
Berättelserna upprepades för och vidhöllos af vittnena, hvilka för uppvaktningen vid Rätten hvar för sig fordrade sig tillerkänd ersättning med femton kronor, hvilka Kärandern förpliktades att till vittnena ut-

gifva.

Kärande ombudet öfverlämnade målet till Rättens pröfning under yrkande af bifall till Kärandens framställda ersättningspåståenden sådana dessa i den till Rätten ingifna skrift blifvit framställda.

Under åberopande af hvad förut blifvit å Svarandesidan anfördt och under bestridande af käromålet i alla delar öfverlämnade jämväl Svarandeombudet målet till Rättens afgörande; och fingo parterna därefter aftråda, förständigade att vid tingets slut afvakta Häradsrätten utlåtande.

Å sista rättegångsdagen den 14 Januari 1903 blef deruppå efter öfverläggning afsagdt följande

Utslag.

Emedan utredt är att käranden den 7 Februari 1902, under arbete vid sågramen No 3 i den Svarandeaktiebolaget tillhöriga ångsåg i Båtskärsnäs, af en framskuffad timmerstock fått sin vänstra fot fastklämd mellan stocken och det på sidan om sågramen liggande mataverket, hvarigenom foten tillskyndats de skador som omförmälas i det den 23 Juli 1903 af vederbörande läkare vid sjukstugan i Nederkalix, hvarest käranden för skadornas läkande vår-

dels från dagen för olyckshändelsen till den 8 Maj 1902, utfärdade intyg samt käranden, enligt berörda intyg, sannolikt kommer att för all framtid lida betydande men af den honom sålunda tillfogade kroppsskada. Ty och som såvidt utredt är detta men fortfarande oförminskadt kvarstår och efter hvad antagas kan, för all framtid kommer att kvarstå; som enligt i målet hörda vittnens berättelser olycksfallet uppkommit därigenom att timmeruppdragningsverket vid ångsågen då varit i olag så att det samma icke kunnat afstängas; Alltså och då Svaranden icke gittat styrka att Käranden genom egen oförsiktighet eller vårdslöshet själf varit till olyckan vållande men svarande aktiebolaget såsom arbetsgifvare och egare till ångsågen har skyldighet att tillhandahålla sina arbetare fullt dugliga arbetsmaskiner så att arbetarena vid deras handhafvande icke utsättas för fara till lif och lemmar, pröfvar HäradsRätten skäligt på det sätt bifalla käromålet att Svarande aktiebolaget Båtskärsnäs förpliktas att till käranden utgifva.

dels ersättning för läkelön, sveda och värk samt hinder i kärandens näring från den 7 Februari 1902 till den 8 Maj samma

år med femhundra kronor, jämte fem procent ränta därå från sistnämnda dag till betalning sker,
och dels/ såsom ersättning för det Käranden tillskyndade kroppslyte och liden minskning i Kärandens förmåga att kunna sig själf försörja årligen, räknadt från den 8 Maj 1902, ett belopp af trehundra kronor, att första dagen i hvarje tredje månad, räknadt från den 8 Maj, till Käranden med en fjerdedel utgifvas; hvaremot Kärandens i öfrigt framställda påståenden af HäradsRätten ogillas.
Vid denna målets utgång åligger det Svarandeaktiebolaget såsom tappande att godtgöra Käranden för hans kostnader å målet med skäliga ansedda trehundrafemtio kronor.
Talan mot detta utslag fullföljes, efter nad enligt 26 kapitlet 1 § Rättegångsbalken till Kongl. Majts och Rikets Svea Hofrätt
År och dag som ofvan
På HäradsRättens vägnar:
Fr. Appelberg

Vidimeras:
Johan Lundén Rotkursten

Emot förestående utslag har Svarandeaktie-
bolaget Båtskärsnäs inom rätter tid erlagt
vad, till fullföljd hvaraf Svarandeaktie-
bolaget äger, att sist inom klockan tolf å
trettionde dagen från utslagets datum,
som den dagen likväl oräknad beifves. Mån-
dagen den 13 nästkommande Februari månad,
i Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt sig
inställa och vadeinlaga till Hofrätten
ingifva. Underlåter den, som vädjat, att
inom stadgad tid iakttaga inställelse
eller ingifva vadeinlaga, stånde underrät-
tens utslag fast, där ej inom samma tid
laga förfall visas. Will ej den, som vädjat
fullfölja sin talan, gifve det vederparten
tillkänna, sist å sjunde dagen från den
dag då vadet senast skolat anmälas, vid
äfventyr af ersättningsskyldighet till veder-
part, som sig behörigen i Hofrätten in-
ställer. Wedersalix den 31 Januari 1905

På Domare ämbetets vägnar

Utan Lösen

Fr. Appelberg

Vidimeras

Johan Grundén Robt Lindström

Att Aktiebolaget Båtskärsnäs den 13 nästlidne Februari hos Kungl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt fullföljt vad emot Neder-Kalix tingslags Häradsrätts den 14 därförutgångne Januari meddelade utslag i sak emot Arbetaren Karl Robert Karlsson i Båtskärsnäs angående ersättningsanspråk med mera, betygas Stockholm och Kungl. Hofrättens Aktuariekontor den 31 Mars 1905.

Lösen med stämpel Två kronor

Ex officio:
Carl Widström

Till
Kungl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt.

Till utveckling af den talan undertecknadt Aktiebolag förbehållit sig i väd-

Till utveckling af den talan undertecknadt Aktiebolag förbehållit sig i vådjade, af Nederkalix Tingslags Häradsrätt den 14 Januari 1905 dömda saken emellan oss å ena samt arbetaren Robert Karlsson å andra sidan angående ersättningsanspråk, få vi vördsamt anföra följande:

Häradsrättens utslag synes uteslutande

grunda sig på; att vid olyckstillfället fel skulle hafva förefunnits å s.k. kopplingsapparaten, och vi sålunda skulle hafva varit vållande till olyckan, derför att vi ej tillhandahållit arbetarne fullt dugliga arbetsmaskiner.

Men hvad har motparten härutinnan förebringat för bevisning? Jo, egentligen ingen annan än att två af honom åberopade vittnen i sina vittnesmål framhållit, att de af andra hört, att fel skulle hafva förefunnits å apparaten, eller att densamma skulle såsom vittnena uttryckt sig varit "skräpig", utan att dock vittnena på något sätt kunnat yttra sig om, hvari felet närmare bestått. Vittnena hafva ej heller i sina vittnesmål vidhållit de i polisförhörsprotokollet intagna uppgifterna, som legat till grund för yrkesinspektörens i målet afgifna utlåtande. Dessutom hafva Rönnbäcks och Morins vittnesmålen varit så oklara och sväfvande, att samma vittnen hörts ej mindre än tre särskilda gånger, och likväl hafva de nu efter utslagets afkunnande i flere personers närvaro förklarat, att deras vittnesmål ännu icke blifvit rätt uppfattade, hvadan redan af denna anledning det vore önskvärdt att få målet till häradsrätten återförvisadt och vittnena ånyo hörda.

I sitt utlåtande i målet har emellertid yrkesinspektören förklarat, att om afkopplingsapparaten vid olyckstillfället varit i samma skick som sommaren 1902, då yrkes-

bringat för bevisning? Jo, (egentligen) ingen annan än att två af honom åberopade vittnen i sina vittnesmål framhållit, att de af andra hört, att fel skulle hafva förefunnits å apparaten, eller att densamma skulle såsom vittnene uttryckt sig varit skräpig, utan att dock vittnene på något sätt kunnat yttra sig om, hvari felet närmare bestått. Vittnene hafva ej heller i sina vittnesmål vidhållit de i polisförhörsprotokollet intagna uppgifterna, som lagat till grund för yrkesinspektörens Rönnbäcks och Morins i målet afgifna uttalande. Dessutom hafva vittnesmålen varit så oklara och sväfvande, att samma vittnen hörts ej mindre än tre särskilda gånger, och likväl hafva de må efter utslagets afkunnande i flere personers närvaro förklarat, att deras vittnesmål ännu icke blifvit rätt uppfattadt, hvadan redan af denna anledning det vore önskvärdt att fi målet till Häradsrätten återförvisadt och vittnene ånyo hörde.

I sitt uttalande i målet har emellertid yrkesinspektören förklarat, att om afkopplingsapparaten vid olyckstillfället varit i samma skick som sommaren 1902, då yrkesinspektören inspekterade Båtskärsnäs sågverk, någon anmärkning emot densamma ej varit att andraga. Som af oss i målet ingifna och under edsplikt afgifna intyg utvisa, var kopplingsapparaten vid olyckstillfället precis densamma som vid yrkesinspektörens besök. Något fel å kopp-

lingsapparaten; kan det sålunda ej blifva tal om. Detta skola vi, om målet återförvisas till häradsrätten, blifva i tillfälle, att med så många vittnen som helst styrka. Hvad som emellertid gjorde, att vid olyckstillfället kopplingsapparaten ej vederbörligen fungerade, var, att en skruf eller rättare sagdt en sprint, som varit anbringad under kopplingsstången tillfälligtvis lossnat. Men sådant får väl om något anses såsom olyckshändelse; under inga omständigheter bör man enbart på denna grund påstå, att en arbetsmaskin, som användts i samma skick under många år både före och efter olyckstillfället utan att någon olycka för eller senare inträffat och som dessutom af vederbörande yrkesinspektör godkänts, bör anses såsom odugl ig eller för arbetarne farlig. Skulle så vara fallet, skulle väl näppeligen någon <u>olycka</u> med en apparat eller maskin kunna inträffa, allt skulle nemligen då ~~måste~~ komma att anses beroende på felaktigheter hos apparaten eller maskinen.

Men förutom att vi genom många och sakkunniga vittnen kunna styrka, att kopplingsapparaten vid olyckstillfället varit i fullgodt skick, och att det tillfälliga fel, som å densamma någon tid före olyckstillfället visat sig, genast reparerats, – att det reparerats ligger i sakens natur, ty eljes hade ingen opp-

att en skruf eller rättare sagdt en sprint, som varit anbringad under kopplingsstången tillfälligtvis lossnat. Men sådant får väl om något anses såsom olyckshändelse; under inga omständigheter bör man enbart på denna grund påstå, att en arbetsmaskin, som användts i samma skick under många år både före och efter olyckstillfället utan att någon olycka för eller senare inträffat och som dessutom af vederbörande yrkesinspektör godkänts, bör anses såsom odugliq eller för arbetarne farlig. Skulle så vara fallet, skulle väl näppeligen någon olycka med en apparat eller maskin kunna inträffa, allt skulle nämligen då ~~måste~~ komma att anses beroende på felaktigheter hos apparaten eller maskinen.

Men förutom att vi genom många och sakkunniga vittnen kunna styrka, att kopplingsapparaten vid olyckstillfället varit i fullgodt skick, och att det tillfälliga fel, som å densamma någon tid före olyckstillfället visat sig, genast reparerats, — och det reparerats ligger i sakens natur, ty eljes hade ingen uppdragning kunnat verkställas, och är det på denna grund, som Sågställare Håkansson i sitt intyg förklarar, att felet enligt hans förmenande måste hafva uppkommit vid uppdragning af just den timmerfora, som på sätt och vis förorsakade olyckshändelsen — framgår äfven af många

andra omständigheter, att i den mån händelsen icke kan tillskrifvas motpartens tanklöshet, den måste anses såsom ren olyckshändelse. Så hände nemligen ej olyckan vid sjelfva kopplingsapparaten, ej heller förorsakades den direkt af den timmerföra, som uppdrogs af uppkalningsverket, utan berodde af hvad i målet förekommit, att berörda timmerföra kom i beröring med en förut å sågbädden qvarliggande timmerstock, som i sin tur af timmerföran fördes mot ramen, hvarvid motpartens fot kom emellan stocken och sågramens matarverk. Dessutom torde sakkunnige vara ense om, att en olycka liknande om ifrågavarande sällan eller aldrig inträffar, hvadan jemväl den omständigheten tyder på ren olyckshändelse. Visserligen kan trots alla försigtighetsmått vid sågverk tillfälliga fel uppstå likaväl vid uppdragningsverk och dermed förenade kopplingsapparater som vid andra maskiner, men att enbart tillföljd af fel å kopplingsapparaten en olycka inträffar, måste utan tvifvel anses höra till det mest ovanliga. I ifrågavarande fall hade ej heller någon olycka inträffat, om ej timmer redan förut legat qvar på sågbädden och af detta timmer en stock, som legat ~~snedt på sågen~~ snedt emot ramen af timmerföran förts emot ramen och der fastklämt motpartens fot. Att olyckan inträffade måste således tillskrifvas en mängd olyckliga tillstötande omständighe-

mingsarbetet, utan kungör af hvad i målet förekommit, att berörda timmerfran som i beröring med en förut å sågbädden qvarliggande timmerstock, som i sin tur af timmerfram fördes mot ramen, hvarvid motpartens fot kom emellan stocken och sågramens matarverk. Dessutom torde sakkunnige vara ense om, att en olycka liknande den ifrågavarande sällan eller aldrig inträffar, hvadan jemväl den omständigheten tyder på sen olyckshändelse. Visserligen kan trots alla försigtighetsmått vid sågverk tillfälliga fel uppstå likaväl vid uppdragningsverk och dermed förenade kopplingsapparater som vid andra maskiner, men att enbart tillföljd af fel å kopplingsapparaten en olycka inträffar, måste utan tvifvel anses höra till det mest ovanliga. I ifrågavarande fall hade ej heller någon olycka inträffat, om ej timmer redan förut legat qvar på sågbädden och af detta timmer en stock, som legat ~~snedt på såg~~ snedt emot ramen af timmerfram förts emot ramen och der fastklämt motpartens fot. Att olyckan inträffade måste således tillskrifves en mängd olyckliga tillstötande omständigheter.

Hvad härefter påstådda ~~felet~~ felet å skyddet vid matarapparaten vid sågramen beträffar, neml. att detta skulle varit för svagt, så ligger i sakens natur, att ett skydd, som utgöres af en trälåda och endast är afsedt för att sågkastarne, när de

arbeta vid sågramen icke skola stiga fel och med sina fötter komma i beröring med matarapparaten, som befinner sig vid golfvet, icke kan anses vara afsedt för ett sådant marstående och särskildt fall, som att en stor sågstock med maskinkraft stötes emot mataraverkets skydd. För öfrigt har ju yrkesinspektören godkänt just detta skydd, och detta trots, att han blef underrättad om att just det olyckan inträffat, hvilket allt framgår af vit Öman vittnesmål samt af sågarnas intyg. I sin förklaring har ej heller yrkesinspektören ansett sig böra vidröra detta förmenta fel, som ej heller häradsrätten i sitt utslag anfört som domskäl.

Motparten har vid häradsrätten ingifvit en skrifvelse från yrkesinspektören, deri denne gjort anmärkning mot en del skyddsåtgärder vid vårt sågverk, men sådana anledningar till anmärkningar förekomma nog vid alla sågverk, och trots den aldra största noggrannhet och aktsamhet kan hända, att en eller annan skyddsåtgärd, som anbringats, icke alltid blir till full belåtenhet för den eller den yrkesinspektören. Emellertid hafva städse alla anmärkningar, som af vederbörande yrkesinspektörer gjorts, genast med största noggrannhet tagits till efterrättelse och önskade förändringar omedelbart verkställts.

Hvad nu själfva häradsrättens utslag vidkommer

yrkesinspektören godkänt just detta skydd, och detta trots, att han blef underrättad om att just den olyckan inträffat, hvilket allt framgår af vi Ömans vittnesmål samt af sågelna intyg. I sin förklaring har ej heller yrkesinspektören ansett sig böra vidröra detta förmenta fel, som ej heller häradsrätten i sitt utslag anfört som domskäl.

Motparten har vid häradsrätten ingifvit en skrifvelse från yrkesinspektören, der i denne gjort anmärkning mot en del skyddsanordningar vid vårt sågverk, men sådana anledningar till anmärkningar förekomma nog vid alla sågverk, och trots den aldra största noggrannhet och aktsamhet kan hända, att en eller annan skyddsanordning, som anbringats, icke alltid blir till fullo belåtenhet för den eller den yrkesinspektören. Emellertid hafva städse alla anmärkningar, som af vederbörande yrkesinspektörer gjorts, genast med största noggrannhet tagits till efterrättelse och önskade förändringar omedelbart verkställts.

Hvad nu sjelfva häradsrättens utslag vidkommer så skall enligt ~~[illegible]~~ Lagen om olycksfall i arbete den 5 Juli 1901, som dock först trädt i kraft den 1 Januari 1903, såsom helt invaliditet räknas förlust af en fot, då i så fall motparten som åsagits, om lagen vid olycks-tillfället trädt i kraft, varit berättigad att bekomma i pension 150 kronor per år. Som af kronofogde

Viedhalms vittyg emellertid framgår, måste motparten, som numera utan tripp och krycka obehindradt kan förflytta sig, anses hafva af den ägångna skadan ringa men. Likväl yrkade han vid Häradsrätten t. o. m. vid sista rättegångstillfället att bekomma ersättning för kroppsfel fort, hvilket yrkande i sin mån torde belysa arten af hans anspråk. Att under dylika förhållanden åläggas att ersätta motparten, som är fullt arbetsduglig, med många gånger större belopp än enl. nya lagen kunde ådömas, måste vår förefalla hårdt.

Än hårdare förefaller förhållandet, då härtill kommer, att vi af Häradsrätten äro ålagda, att ~~under~~ för tiden från den 7 Februari till den 8 Maj 1909, då motparten utskrefs från sjukhuset, till honom utgifva ersättning för läkarlön m.m. oaktadt vi för honom, såsom af ingifna intyg framgår, betalt läkarlön, vistelse å sjukhus samt under flere månader efter hans utskrifvande betalt kost för honom och i öfrigt på alla sätt draget försorg om honom.

Vi vilja slutligen framhålla, såsom vi ock under rättegången förut framhållit, att vi, fastän vi ej på något sätt varit vållande till ifrågavarande olyckshändelse, vi likväl äro villiga att fortfarande erbjuda motparten vår lönadt arbete, ~~fast han aldrig kommer att behöfva~~

hvilket synbarande i sin mån torde belysa
arten af hans anspråk. Att under dylika
förhållanden åläggas att ersätta motparten,
som är fullt arbetsduglig, med många
gånger större belopp än enl. nya lagen
kunde ådömas, måste väl förefalla hårdt.

Än hårdare förefaller förhållandet, då här-
till kommer, att vi af Häradsrätten äro ålag-
da, att ~~under~~ för tiden från den 7 Februari till den
8 Maj 1909, då motparten utskrefs från sjuk-
huset, till honom utgifva ersättning för läke-
lön m.m. oaktadt vi för honom, såsom af
ingifna utdrag framgår, betalt läkarlön, vistelse
å sjukhus samt under flere månader efter
hans utskrifvande betalt kost för honom
och i öfrigt på alla sätt dragit försorg om
honom.

Vi vilja slutligen framhålla, såsom vi redan
under rättegången förut framhållit, att vi,
trots vi ej på något sätt varit vållande till
ifrågavarande olyckshändelse, vi likväl äro villiga
att fortfarande erbjuda motparten väl lönadt
arbete, ~~fast han aldrig kommer att behöfva~~
~~bilda med.~~ Men rättvist kunna vi ej anse
det vara, att han, fullt arbetsduglig och i tillfälle att från
annat håll förtjena lika mycket som före
olyckshändelsen, skall berättigas af oss uppbära
pension med ~~högt större belopp~~ många gånger
större belopp än han enligt lagen om olycksfall

i arbete kunnat erhålla.

Då saken sålunda, enligt vårt förmenande, icke kan anses ~~hafva blifvit vid Häradsrätten~~ för närvarande till fullo utredd, våga vi härmed vördsammast hemställa, att målet till Häradsrätten för ny behandling måtte återförvisas och att motparten i sådant fall af Kungl. Hofrätten måtte om möjligt åläggas skyldighet att undergå nytt läkarbesigtning. Skulle emellertid denna anhållan af Kungl. Hofrätten icke kunna bifallas, så vi vördsammast yrka, att Häradsrättens dom i allo måtte upphäfvas och vi frikännes all ersättningsskyldighet, eller der detta yrkande i sin helhet ej kan bifallas, Kungl. Hofrätten måtte ~~nedsätta det~~ ~~nedsättning~~ *(årliga underhållet ~~måtte~~ förklaras ämnesom befria oss från skyldigheten att till motparten utgifva ersättning som vi till honom redan ~~[illegible]~~ utgifvit.

Nederkalix den 13 Januari 1905.

Aktiebolaget Båtskärsnäs

Att Arbetaren C. Robert Carlsson på grund genom olyckshändelse vid Båtskärsnäs Ångsåg åsdragen skada den 7 Februari 1902 intagits å Nederkalix Sjukstuga derstädes under Aktiebolaget Båtskärsnäs ansvar för erläggande af legosängsafgiften från samma dag till och med den 8 maj samma år, då han utskrefs, erhållit läkarevård samt bolaget i fråga derefter erlagt afgiften i fråga med Kronor 68.25 varder på begäran och under edlig förpliktelse härmed intygat

Nederkalix den 5 Februari 1905
A. J. Falkgren
Syssloman vid Nederkalix Sjukstuga

Bevittnas
John Emil Grunden
Robert Emström

Vidimeras
C. Konstantin Eriksson

Af. 2

På begäran får jag härmed under edlig förpliktelse intyga att Sågverksarbetaren Karl Robert Karlsson i Båtskärsnäs, som vid tvänne tillfällen under nästlidne Januari månad ninevarit å min expeditionslokal, dervid gått utan stöd af käpp och synts röra sig utan nämnvärd svårighet.

Nederkalix den 5 Februari 1905

N. Wiedholm
Kronofogde

Bevittnas
John Emil Grunden
H. E. Svenonius

Vidimeras.
C. [illegible]

Till

Kungl. Maj:ts och Rikets Svea Hofrätt.

I det hos Kungl. Hofrätten anhängiga målet emellan Aktiebolaget Båtskärsnäs, å ena, samt undertecknad, å andra sidan, angående skadeersättning m.m. i hvilket Neder Kalix Häradsrätt meddelat utslag den 14 sistlidne Januari får jag under bestridande af motpartens ändringsyrkande vördsamt hemställa att Kungl. Hofrätten måtte fastställa Häradsrättens utslag samt tillerkänna mig ersättning för mina kostnader i Kungl. Hofrätten med 75 kronor.

Rätt till vidare yttrande förbehålles.

Stockholm den 27 Februari. 1905.

Robert Karlsson
gm Nils Stenström,
enl. fullmakt.

Vidimeras:
O. Björckebaum   Erik Larsson.

Utbetalt af Aktiebolaget Båtskärsnäs för räkning C. Rob. Carlsson,

1904.			
Aug. 31.	Kont. till Fru Maria Lindbäck för vivre under Juni, Juli och Augusti	Kr.	105:–
Dec. 31	Kont. i diverse poster	"	29:53
		Kronor	134:53

Båtskärsnäs den 7 Febr. 1905

[illegible]

Rob. Carlssons arbete

År 1903

28/2.	43:20		
28/3.	42:75	15/	
2/5.	25:28	16/	
23/5.	35:46		
6/6.	25:40	20/	
20/6.	37:60		209.69

År 1904

14/5	15:90.	15/	
28/5	16:80		
11/6	12:60		
26/6	10:80		56:10
			265:79

Undertecknad får härmed under edlig förpliktelse intyga att af Aktiebolaget Råtskärsnäs sjukfond utbetalts till arbetaren Rob Carlsson för hans uppehälle och vård följande belopp nämligen

1902	5/3	Kontant	1.00
"	4/11	För kost till fru Lindbäck	26.25
"	21/11	1 st Kapp	2.
"	"	1 kg Såpa	0.50
"	27/11	För kost till fru Lindbäck 20 d	25.
"	6/12	Kontant	5.
"	15/12	För tvätt	1.50
1903	2/1	" kost till fru Lindbäck 24 d	30.
"	5/2	" " " " " 14 "	17.50
		Kronor	108.75

Råtskärsnäs den 7 Februari 1905
C. O. Ekholm

BREFKORT.

(ADRESSEN ANBRINGAS Å DENNA SIDA.)

Till Akt. bol. Båtskärsnäs

Nederkalix.

Sthlm d 25/2 05

R. Karlsson har för sin del ej
fullföljt vad Stipendiären men
däremot har han istället [ägnat]
sig där för bevakande af svenska
detaljer.

Högaktningsfullt
B. E. Wiklund.

Den 17/2 1905

Till Kgl. Kollegiet Båtsmans.

Kollegiets vademål mot arbetaren K. R. Karlsson har på sin tid blifvit af mig ingifvet i Hofrätten. Tillföljd af tidens korthet medhann jag ej afskrifning af protokollet från Häradsrätten, men däremot kan jag från återlåna dessa protokoll från Hofrätten och öfversända de därs emot villkor att de återställes till mig senast den 19 Mars för att återställas till Hofrätten. Motpartens svaromål skall i sinom tid uttagas och öfversändas.

Med ödmjukt högaktning.

B. E. Wiklund.

Stockholm 2/3 05

Till Akt. bol. Båtskärsnäs.

Härhos återsändes arbetaren R. Karlssons exceptioner och förväntar jag i sinom tid bolagets replik med protokollen.

Med utmärkt högaktning

B. E. Wiklund

B. W. [illegible] v. [illegible]

Med anledning af mitt vittnesmål i mål emellan Arbetaren Robert Carlsson och Aktiebolaget Båtskärsnäs såsom de i Rättens protokoll uppfattats får jag härmed under edlig förpligtelse intyga att jag icke såsom i protokollet upptagits omvittnat att det fel å kopplingsapparaten som förorsakat olyckshändelsen förevarit sedan flere dagar utan att det fel jag iakttagit några dagar förut bestått uti att ena sidan af remgaffeln lossnat så att remmen kunde hoppa öfver och afkoppling ej kunde ske, att jag ej tagit reda på huruvida detta blifvit lagadt eller ej samt att jag, såsom jag vid rätten uppgifvit ej vid olyckstillfället varit med i undra sågen och tagit reda på orsaken till olyckshändelsen, men väl hört af andra att orsaken till att kopplingen nekat varit den att kopplingsstången kommit lös från golfjernet.

Att gaffeln blifvit lagad är ju tydligt att den stund kopplingen fungerat tillfredsställande minst fyra dagar kanske en á 1½ vecka till, en sak som ju är svår att minnas.

Frågan om huruvida skyddet öfver motorbalançen varit byggt enligt yrkesinspektionens föreskrifter eller ej har jag ej ansett mig kompetent att yttra mig öfver.

Båtskärsnäs den 3 Februari 1905.

i Norrbottens Län.

Härmed anmäles att vid Båtskärs-
näs Sågverk, där rörelsen bedrifves
af Aktiebolaget Båtskärsnäs, och hvars
rörelsen består uti Försågning af Rund-
timmer, särskildt hvad här nedan före-
kommer Kantsågning, den 7 Februari 1902
Kl. 6.30 f. m. inträffat en olycksfall, hvar-
vid arbetaren Robert Carlsson
från Björkfors född den 3 Juni
1867, nu boende vid Båtskärsnäs
och vid sågen sysselsatt med Kant-
sågning, blifvit skadad i venstra
benet så att en 3 centimeter lång bit af
skenbenets nedersta del krossats.

Vid uppdragning af en timmerfora
lät Carlsson, som var hjelpsågare,
ehuru foran redan kommit fram på
vanliga platsen, ånyo koppla på
och draga fram lasset i hopp att där-
genom med mindre arbete. Så

lås smackettingen, som på denna fora
emedan timret var fruset och halkigt
blifvit lagd längre från ändarna af stöcka-
ne än vanligt. Carlsson gick själf
hvilket ju är ofärsigtigt och strängt för-
bjudet baklänges före timmerforan och
sökte med sin picka vrida den åt
sidan, icke uppmärksammande huru
långt han kommit fårran ha-
ver på sidan om ramen, då han
tinsade om afkappling. Carlsson
skulle nu stiga tillbaka på sin
plats framför Ramen, men råka-
de troligen just under steget seende
tillbaka på den, som stod vid kapp-
lingen — sätta foten mellan det ännu
i gång varande lasset och skyddet
för matarbalansen, hvilket här för sä-
kerhets skull gjorts af jern, och slängde
just nu timmerforan med hela sin
tyngd ned mot ramen och Krossa-
benet. Orsaken till olyckan är sålunda
att tillskrifva den skadades egen
ofärsigtighet och vårdslöshet om
de maskiner han använder. —
Till förekommande af dylika olycks-
fall är vid vite förbjudet att färfara
på detta sätt vid timmeruppfordrin-
gen.
Bötsforsage den 20 Februari 190[illegible]

sikte med sin packa vrida den åt sidan, icke uppmärksammande huru långt han kommit fönnaw han var på sidan om ramen, då han tinsade om afkappling. Carlsson skulle nu stiga tillbaka på sin plats framför Ramen, men råkade troligen just under steget ...nde tillbaka på den, som stod vid kapplingen, sätta foten mellan det ännu i gång varande lasset och skyddet för matarbalansen, hvilket här försäkerhets skull gjorts af jern, och slängde just nu timmerfånan med hela sin tyngd ned mot ramen och krossade benet. Orsaken till olyckan är sålunda att tillskrifva den skadades egen oförsigtighet och vårdslöshet om de maskiner han använder. —
Till förekommande af dylika olycksfall är vid vite förbjudet att fånfara på detta sätt vid timmeruppfordringen.

Båtskärsnäs den 20 Februari 1902
för Aktiebolaget Båtskärsnäs
H. Annberg

5 [illegible] i [illegible]

Med anledning af mitt vittnesmål i mål emellan arbetaren Robert Carlsson och Aktiebolaget Båtskärsnäs, såsom de i Rättens protokoll uppfattats får jag härmed under edlig förpligtelse intyga att jag icke såsom i protokollet upptagits, omvittnat att det fel å kopplingsapparaten, som förorsakat olyckshändelsen förevarit sedan flere dagar utan att det fel jag iakttagit några dagar förut bestått uti att ena sidan af remgaffeln lossnat så att remmen kunde hoppa öfver och afkoppling ej kunde ske, att jag ej tagit reda på huruvida detta blifvit lagadt eller ej samt att jag, såsom jag vid rätten uppgifvit ej vid olyckstillfället varit ned i undra sågen och tagit reda på orsaken till olyckshändelsen, men väl hört af andra att orsaken till att kopplingen nekat varit den att kopplingsstången kommit lös från gaffeljernet.

Att gaffeln blifvit lagad är ju tydligt alldenstund kopplingen fungerat tillfredsställande minst fyra dagar kanske en à 1½ vecka till, en sak som ju är svår att minnas.

Frågan om huruvida skyddet öfver motorbalancer varit byggt enligt yrkesinspektionens föreskrifter eller ej, har jag ej ansett mig kompetent att yttra mig öfver.

Båtskärsnäs den 3 Februari 1905

Härmed får jag under edlig förpligtelse intyga, att jag som sedan många år varit anställd som sågkarl vid Båtskärsnäs ångsåg och som jämväl hörts såsom vittne i mål mellan Rob Karlsson, kärande, och Aktiebolaget Båtskärsnäs, svarande, aldrig sett att sådant fel å kopplingsapparaterna vid uppdragningsverket förefunnits, som vid olyckstillfället, att visserligen, som jag i målet omvittnat, några dagar före olyckshändelsen, ett fel å s. k. remgaffeln tillfälligtvis yppats men att detta omedelbart derefter lagats, hvadan det fel som förorsakat olyckhändelsen icke förefunnits sedan förut, utan antagligen berott derpå, att den sprint, som varit anbragt genom kopplingsstången, på det att denna ej vid häftig ryckning skulle ryckas upp från gaffelstången,för tillfället lossnat.

Båtskärsnäs den 7 Februari 1905